

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های خبری

پژوهش‌های خبری

نگاهی به مواضع برجانی رئیس‌جمهور جدید آمریکا و واکنش‌ها به آن

صدا و سیما

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب‌سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– گروه تلگرام پژوهش خبری صدا و سیما <https://telegram.me/pajooheshkhabar>

پژوهشگر: مرتضی هوشیار

فهرست مطالب

عنوان

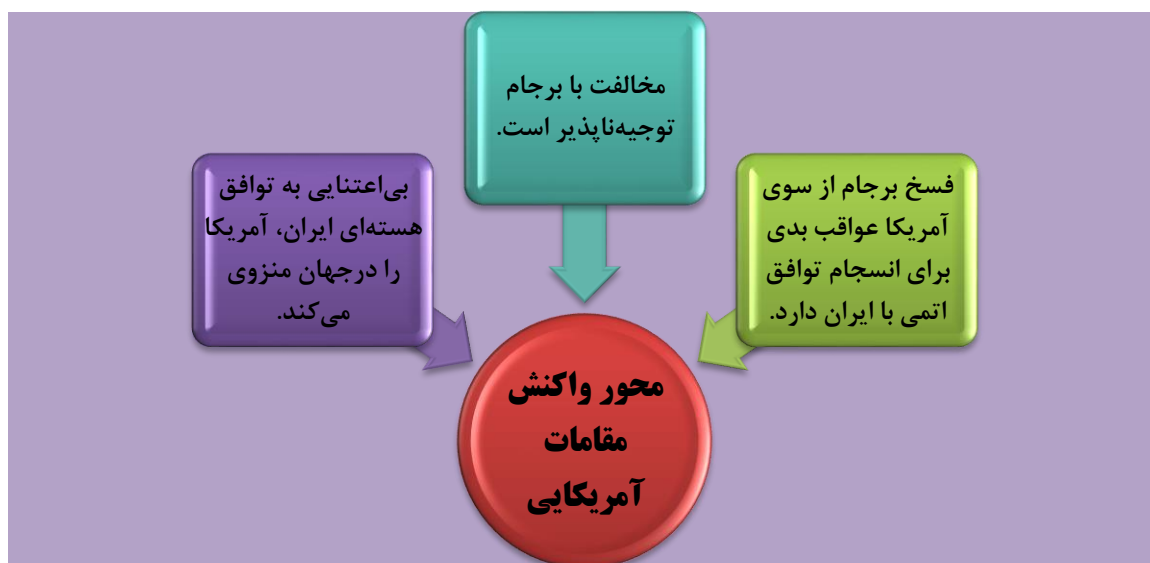
صفحه

الف (دوره رقابت‌های انتخاباتی.....	۱
نمودار موضوعات محوری برجام.....	۲
- مواضع انتخاباتی ترامپ در خصوص برجام.....	۲
- محور واکنش مقامات آمریکایی.....	۳
- واکنش نهادهای بین‌المللی (سازمان ملل و اتحادیه اروپا) و مقامات ۱+۵ (به جز آمریکا).....	۳
- واکنش مقامات ایرانی به مواضع برجامی ترامپ.....	۴
- واکنش کشورهای منطقه به مواضع برجامی ترامپ.....	۴
ب (بعد از انتخابات ریاست جمهوری آمریکا.....	۵
واکنش مقامات آمریکایی.....	۵
واکنش نهادهای بین‌المللی (سازمان ملل و اتحادیه اروپا) به مواضع برجامی ترامپ.....	۵
واکنش مقامات ۱+۵ (بجز آمریکا) به مواضع برجامی ترامپ.....
واکنش مقامات ایرانی به مواضع برجامی ترامپ.....	۶
واکنش کشورهای منطقه به مواضع برجامی ترامپ.....	۷

مواضع انتخاباتی ترامپ در خصوص برجام				
ردیف	مقام اظهار نظر کننده	محور	مشروح	تاریخ و منبع
۱	دونالد ترامپ، در آخرین شب کنوانسیون ملی حزب جمهوریخواه در شهر کلیولند ایالت اوهایو - ۲۱ ژوئیه ۲۰۱۶	ایران به دنبال سلاح هسته‌ای است	ایران هم در مسیر سلاح اتمی است. همه ما تصاویر ملوان‌های اسیر شده مان را به یاد می‌آوریم که جلوی ایرانی‌ها، در حالی که لوله اسلحه به سمت گرفته شده بود، زانو زده بودند. این فقط کمی بعد از توافق هسته‌ای با ایران بود؛ توافقی که ۱۵۰ میلیارد دلار را به ایران بازگرداند.	صدای آمریکا، ۱۳۹۵/۰۵/۰۱
۲	دونالد ترامپ، نامزد جمهوریخواه ریاست جمهوری آمریکا	توافق با ایران حامی تروریسم ناممکن است	نمی‌توان با کشوری مثل ایران که حامی تروریسم است بر سر مسائل هسته‌ای به توافق رسید. ایران که بزرگترین حامی تروریسم در دنیاست، ۱۵۰ میلیارد دلار پول دریافت کرده است و دو هفته قبل هم شنیدیم که ۴۰۰ میلیون دلار نقد دریافت کرده است که در واقع باج دهی بود. بدتر از همه اینکه توافق هسته‌ای ایران، حامی شماره یک تروریسم افراط‌گرایی اسلامی را در مسیر سلاح‌های هسته‌ای قرار می‌دهد.	باشگاه خبرنگاران، ۱۳۹۵/۰۵/۲۵
۳	دونالد ترامپ، نامزد جمهوریخواه ریاست جمهوری آمریکا	توافق هسته‌ای امنیت اسرائیل را در خطر قرار می‌دهد	دونالد ترامپ گفت اگر وی انتخاب نشود، توافق هسته‌ای ایران (برجام) اسرائیل را نابود خواهد کرد.	پارسی‌نه، ۱۳۹۵/۰۶/۱۷
۴	دونالد ترامپ، نامزد جمهوریخواه ریاست جمهوری آمریکا	توافق هسته‌ای به ایران جان دوباره بخشید	توافق هسته‌ای با ایران بدترین چیز بود. هیلاری کلینتون با آغاز گفتگوهای هسته‌ای با ایران، این کشور را که در آستانه سقوط بود از ورطه نابودی رهایی داد.	الف، ۱۳۹۵/۰۷/۰۶
۵	دونالد ترامپ، نامزد جمهوریخواه ریاست جمهوری آمریکا	برجام گشایش مالی قابل ملاحظه‌ای برای ایران در پی داشت	یکی از تجربه‌های بد هیلاری، توافق هسته‌ای با ایران است که بر اساس آن ما ۱۵۰ میلیارد دلار به ایرانی‌ها بازگرداندیم.	خبرگزاری تسنیم، ۱۳۹۵/۰۷/۰۶
۶	دونالد ترامپ، نامزد جمهوریخواه ریاست جمهوری آمریکا	توافق هسته‌ای ایران درمانده را به قدرتمند تبدیل کرد	تحریم‌ها داشت ایران را خفه می‌کرد و این کشور در آستانه سقوط بود، اما حالا دارند به‌کشوری قدرتمند تبدیل می‌شوند و این اتفاق به زودی خواهد افتاد.	خبرگزاری فارس، ۱۳۹۵/۰۷/۰۶
۷	دونالد ترامپ، نامزد جمهوریخواه ریاست جمهوری آمریکا در جکسون ویل فلوریدا	مذاکره مجدد درباره برجام، حداقل کاری است که برای کاستن از خسارات آن باید انجام داد	ما می‌خواهیم دست کم درباره این توافقنامه وحشتناک با ایران دوباره مذاکره کنیم. ما به آنها یکصد و پنجاه میلیارد دلار پول دادیم! یکصد و پنجاه میلیارد دلار پول رفته است! این مذاکره مجدد یک خواسته حداقلی است. من این توافقنامه را باز خواهیم گرداند. ما در مورد توافقنامه ایران کاری خواهیم کرد و بهترین را از این توافقنامه بدست خواهیم آورد.	خبرگزاری صدا و سیمما، ۱۳۹۵/۰۸/۰۳
۸	مایک پنس، معاون انتخابی دونالد ترامپ	فسخ برجام در راستای مبارزه با تروریسم است	«باید به شما بگویم که وقتی دونالد ترامپ رئیس جمهوری آمریکا شود، ما این توافق اتمی با ایران را پاره می‌کنیم. هم‌پیمانان مان را به صف خواهیم کرد و به ایران، سردسته کشورهای حامی تروریسم اجازه نخواهیم داد که سلاح هسته‌ای داشته باشد.»	صدای آمریکا ۱۳۹۵/۰۸/۲۲

– مواضع انتخاباتی ترامپ در خصوص برجام

– واکنش نهادهای بین‌المللی (سازمان ملل و اتحادیه اروپا) و مقامات ۵+۱ (به جز آمریکا)

• مواضع انتخاباتی ترامپ درباره توافق هسته‌ای سئوالات زیادی در پی داشت.
• امیدواریم ترامپ به برجام پایبند باشد.
• نگرانی روزافزون در سراسر دنیا مهمترین پیامد پیروزی ترامپ در انتخابات است.
• احتمال فسخ توافق هسته‌ای تضمین بخش از سوی ترامپ، بعید است

**واکنش مقامات ۵+۱
(بجز آمریکا)
به مواضع برجامی ترامپ**

• توافق اتمی یک توافق دوجانبه میان واشنگتن با تهران نیست. این یک توافق چند جانبه تضمین شده سازمان ملل است.
• توافق هسته‌ای مورد اجماع پنج عضو دائم شورای امنیت و مورد حمایت سازمان ملل است.

**واکنش نهادهای بین‌المللی
(سازمان ملل و اتحادیه اروپا)
به مواضع برجامی ترامپ**

– واکنش مقامات ایرانی به مواضع برجامی ترامپ

– واکنش کشورهای منطقه به مواضع برجامی ترامپ

ب) بعد از انتخابات ریاست جمهوری آمریکا

انتخابات ریاست جمهوری ایالات متحده آمریکا هشتم نوامبر (۱۸ آبان) برگزار شد و دونالد ترامپ (به‌رغم همه تحلیل‌ها) به کاخ سفید راه یافت. هرچند این نامزد جمهوری خواه در دوران مبارزات انتخاباتی خود از پاره کردن برجام سخن نگفت؛ اما بارها توافق اتمی با ایران را بدترین توافق توصیف و تاکید کرد درباره مفاد آن دوباره مذاکره می‌کند. به گزارش صدای آمریکا پاره کردن برجام وعده‌ای بود که بارها از سوی تد کروز، دیگر نامزد جمهوریخواه عنوان شد، اما برخی‌ها آن را به دونالد ترامپ منتسب کردند و این اقدام را **عاقلانه‌ترین برنامه ترامپ دیوانه** نامیدند. (۲۲/۰۸/۱۳۹۵ صدای آمریکا). برنامه ترامپ درباره برجام هر چه که باشد، مقامات کشورمان اعلام کرده‌اند تاثیری بر سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران نخواهد داشت.

واکنش مقامات آمریکایی

ردیف	مقام اظهار نظر کننده	محور	مشروح	تاریخ و منبع
۱	مارک تونر، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا	فسخ برجام از سوی آمریکا عواقب بدی برای انسجام توافق اتمی با ایران دارد	توافق اتمی جمهوری اسلامی با گروه ۵+۱ موسوم به برجام «پیمانی نیست که قانونا لازم‌الاجرا باشد». «هر یک» از طرف‌های برجام می‌تواند به آن پشت کند. اما در عین حال این اقدام «عواقبی بسیار جدی» برای انسجام توافق اتمی با ایران خواهد داشت.	راديو فردا، ۱۳۹۵/۰۸/۲۱
۲	باراک اوباما، رئیس جمهوری آمریکا	مخالفت با برجام توجیه‌ناپذیر است	«توجیه به هم زدن توافقی که موثر بوده و مانع از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای شده، دشوار خواهد بود. به خصوص وقتی که گزینه جایگزین این باشد که ایران از زیر بار تمام تعهداتش بیرون بیاید و آزادانه به دنبال کسب سلاح هسته‌ای برود.» این توافق فقط بین ما و ایرانی‌ها نیست. توافق بین ایران و گروه ۵ به علاوه یک-یعنی کشورهای دیگر از جمله برخی از نزدیک ترین متحدان ماست. اگر ما از برجام خارج شویم به معنای آن خواهد بود که باید کشورهای اروپایی، یا روسیه یا چین را که به توافق پایبند مانده‌اند، تحریم کنیم.	بی بی سی، ۱۳۹۵/۰۸/۲۴
۳	ارنست مونیز، وزیر انرژی آمریکا	بی‌اعتنایی به توافق هسته‌ای ایران، آمریکا را در جهان منزوی می‌کند	اگر دولت دونالد ترامپ تصمیم به کنار گذاشتن توافق هسته‌ای ایران بگیرد، آمریکا به لحاظ بین‌المللی منزوی می‌شود. «قدرت‌های دیگر جهان مسیر واشنگتن را در این خصوص دنبال نمی‌کنند. وقتی ایران به توافق عمل می‌کند، چرا می‌خواهید از آن پاپس بکشید؟»	فردا، ۱۳۹۵/۰۸/۲۵

واکنش نهادهای بین‌المللی (سازمان ملل و اتحادیه اروپا) به مواضع برجامی ترامپ

ردیف	مقام اظهار نظر کننده	محور	مشروح	منبع و تاریخ
۱	فدریکا موگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا	توافق اتمی یک توافق دوجانبه میان واشنگتن با تهران نیست. این یک توافق چند جانبه تضمین شده سازمان ملل است	توافق هسته‌ای با ایران، توافقی دوجانبه میان تهران و واشینگتن نیست که دونالد ترامپ در مقام رئیس جمهور آمریکا بتواند آن را برهم بزند. «توافق با ایران توافقی دوجانبه میان آمریکا و ایران نیست، این توافقی چندجانبه است که از راه مذاکره به دست آمده و خود من هم شخصا مسئولیت مستقیم در آن دارم و هم‌اکنون رئیس کمیسیون مشترکی هستم که بر اجرای آن نظارت دارد تا اجرای این توافق از سوی همه طرف‌ها را تضمین کند. این توافق در قطعنامه شورای امنیت سازمان ملل قرار گرفته است.	سی ان ان، ۱۳۹۵/۰۸/۱۹
۲	بان کی مون، دبیرکل سازمان ملل	توافق هسته‌ای مورد اجماع پنج عضو دائم شورای امنیت و مورد حمایت سازمان ملل است	مطمئن هستم رئیس جمهوری جدید آمریکا به برجام متعهد خواهد بود. «موضوع هسته‌ای، موضوعی است که پنج عضو دائم شورای امنیت و آلمان روی آن توافق کردند و مورد حمایت شورای امنیت قرار گرفت. آمریکا نیز در این میان نقش بسیار حیاتی ایفا کرد.»	روزنامه ایران، ۹۵/۰۸/۲۳

واکنش مقامات ۵+۱ (بجز آمریکا) به مواضع برجاسی ترامپ

ردیف	مقام اظهار نظر کننده	محور	مشروح	منبع و تاریخ
۱	ژان مارک آبرو، وزیر امور خارجه فرانسه	مواضع انتخاباتی ترامپ درباره توافق هسته‌ای، سئوالات زیادی در پی داشت	بر سر توافق تغییر آب و هوای پاریس و توافق هسته‌ای ایران چه خواهد آمد؟ این‌ها پرسش‌های مهمی است که ما اکنون از خود می‌پرسیم. "این انتخابات ما را به چالش کشید." آنچه تاکنون ترامپ گفته است نگرانی‌هایی را به وجود آورده است. پرسش‌های بسیاری مطرح شده است.	ایسنا، ۱۳۹۵/۰۸/۱۹
۲	لوان جاگاریان، سفیر روسیه در تهران	امیدواریم ترامپ به برجام پایبند باشد	سفیر روسیه در تهران از انتخاب دونالد ترامپ به ریاست جمهوری آمریکا استقبال کرده و اظهارات او را "امیدوارکننده" دانسته است. سفیر روسیه در تهران گفت امیدوار است دولت دونالد ترامپ به توافق هسته‌ای با ایران پایبند بماند. او همچنین گفته که روسیه مذاکراتش با کشورهای دیگر درباره سوریه را به اطلاع ایران خواهد رساند.	تابناک، ۱۳۹۵/۰۸/۲۰
۳	اورزو لا فون در لاین، وزیر دفاع آلمان	نگرانی روز افزون در سراسر دنیا مهمترین پیامد پیروزی ترامپ در انتخابات است	انتخابات ریاست جمهوری آمریکا آشفتگی و نگرانی سیاسی روزافزونی در سراسر دنیا ایجاد کرده است. ما به عنوان اروپایی و آلمانی باید با اعتماد به نفس موجه و کنجکاوانه دست همکاری به سوی ترامپ دراز کنیم.	خبرگزاری تسنیم، ۱۳۹۵/۰۸/۲۳
۴	فرانسوا اولاند، رئیس جمهوری فرانسه	احتمال فسخ توافق هسته‌ای تضمین بخش از سوی ترامپ بعید است	این توافق (برجام) برای ما همه نوع امنیتی را به همراه دارد. آیا آمریکا تحت رهبری ترامپ می‌تواند این توافق را زیر سؤال ببرد؟ فکر نمی‌کنم. واقعیت‌های اصولی وجود دارند و این که این پیمان به ما تضمین می‌دهد. فقدان هرگونه پیمان (مسئله‌ای) خیلی جدی خواهد بود.	راديو فردا، ۱۳۹۵/۰۸/۲۵

واکنش مقامات ایرانی به مواضع برجاسی ترامپ

ردیف	مقام اظهار نظر کننده	محور	مشروح	منبع و تاریخ
۱	حسن روحانی؛ رئیس جمهوری	اجماع جهانی مجدد بر ضد ایران ناممکن است.	نتیجه انتخابات آمریکا، نشان التهابات و نبود ثبات داخلی آمریکا است، اما اثری در سیاست‌های جمهوری اسلامی ایران ندارد. هیچ کشوری نمی‌تواند یکجانبه توافقی را که امضا کرده تغییر دهد. امروز دیگر آمریکا توانایی استفاده از ایران‌هراسی و ایجاد اجماع جهانی علیه ایران را ندارد.	ایسنا، ۱۳۹۵/۰۸/۱۹
۲	اکبر هاشمی رفسنجانی؛ رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام	مهمترین ویژگی ترامپ بی توجهی او به اصول و قواعد است.	ترامپ چهره‌ای خطرناک است و به عبارتی می‌توان او را خطرناک قلدری دانست که به اصول پایبند نیست و قواعد و مقررات را به راحتی به زیر پا می‌گذارد. ترامپ خطر بزرگی محسوب می‌شود؛ چرا که تندروی‌های او طی سال‌های گذشته جز این موضوع را به اثبات نمی‌رساند.	خبرگزاری فارس، ۱۳۹۵/۰۸/۱۹
۳	بهروز کمالوندی؛ سخنگوی سازمان انرژی اتمی	رفتار عاقلانه حاکمان جدید کاخ سفید پایبندی به برجام است	ما معتقدیم هر حکومتی چه در آمریکا و چه در هر یک از کشورهای ۵+۱ بخواهند عاقلانه فکر کنند باید برجام را ادامه دهند؛ چرا که زمینه‌های همکاری زیادی وجود دارد که باید آنها را به کار انداخت. ما برای هر شرایطی آماده بوده و هستیم و یکی از این شرایط هم انتخاب آقای ترامپ بوده است.	ایسنا، ۱۳۹۵/۰۸/۱۹
۴	علی مطهری؛ نایب رئیس مجلس شورای اسلامی	تفاوت دیدگاه ترامپ با دموکرات‌ها زمینه ساز شرایط مناسب تری برای ایران است	ترامپ برای ایران مفیدتر است تا کلینتون. دموکرات‌ها با برنامه‌ریزی دقیق حرکت می‌کنند و با پنبه سر می‌برند. ترامپ صداقت بیشتری دارد و مواضعش درباره سوریه خوب بود، او به عربستان نگاه خوبی ندارد.	ایسنا، ۱۳۹۵/۰۸/۱۹
۵	محمدجواد ظریف؛ وزیر خارجه ایران	اگر آمریکا توافق اتمی را کنار بگذارد «گزینه‌های دیگری» خواهیم داشت	البته گزینه‌های ایران محدود نیستند، اما امید ما و تمایل ما و ترجیح ما اجرای کامل توافق است؛ توافقی که دوجانبه نیست تا یک طرف بتواند آن را پاره کند. «ارجحیت اصلی برای ما به عنوان یک طرف این توافق که به	صدای آمریکا، ۱۳۹۵/۰۸/۲۰

واکنش مقامات ایرانی به مواضع برجامی ترامپ

	<p>آن پایبند بوده است، ... این است که هر کدام از طرف و جامعه جهانی نیز به این توافق پایبند باقی بمانند. ایران با این که خواستار پایبندی همه طرف‌ها به توافق جامع هسته‌ای است، اما اگر این مهم اتفاق نیافتد، گزینه‌های دیگری در اختیار دارد.</p>			
<p>خبرگزاری فارس، ۱۳۹۵/۰۸/۲۵</p>	<p>"اگرچه کشور ما از ابتدا با تحریم‌های ظالمانه آمریکا روبه‌رو بوده و نتیجه آن نیز پیشرفت‌های فراوان در عرصه‌های علمی، صنعتی و نظامی بوده، اما تمدید تحریم‌ها در شرایط پسابرجام به نوعی لگد زدن به توافق برجام است." "اگر تحریم‌ها را تمدید کنند به منزله لغو برجام است که ما در مقابل، با اجرای بسته فنی فراهم شده آن را به سرعت اجرا خواهیم کرد."</p>	<p>تهران برای شرایط احتمالی در خصوص برجام آمادگی کامل دارد</p>	<p>علی شمخانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی</p>	<p>۶</p>

واکنش کشورهای منطقه به مواضع برجامی ترامپ

منبع و تاریخ	مشروح	محور	مقام اظهار نظر کننده	ردیف
<p>راديو فردا، ۱۳۹۵ /۰۸/ ۲۱</p>	<p>« سال‌ها روی این توافق کار شده و برداشت عمومی نه فقط در آمریکا بلکه در سراسر جهان این است که این توافق به هدف خود که متوقف کردن برنامه‌های هسته‌ای ایران در راستای تولید سلاح‌های اتمی به مدت ۱۵ سال است، رسیده است.»</p>	<p>توافق هسته‌ای در مهار ایران هسته‌ای موفق عمل کرده؛ پس ترامپ نباید آن را فسخ کند</p>	<p>شاهزاده ترکی الفیصل، رئیس سابق نهادهای امنیتی عربستان سعودی و سفیر سابق آن کشور در لندن و واشنگتن</p>	<p>۱</p>